

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

ATVEJO ANALIZĚ - TAS® 41 Žemės ūkis

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

ATVEJO ANALIZĖ – 41-asis TAS „Žemės ūkis“

Išvadas

Žemės ūkio veiklos subjektų biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos apskaita turi biologinio turto transformacijos ir žemės ūkio produktų pasikeitimo ypatumų. Savikainos apskaita tampa sudėtinga, o išlaidos ne visada atspindi biologinio turto vertę dėl transformacijos. Neatsižvelgiant į tai, finansinių ataskaitų vartotojai turi gauti aktualią informaciją. Todėl 41-asis TAS „Žemės ūkis“ nustato tikrosios vertės taikymą biologiniam turtui ir žemės ūkio produkcijai.

Šios atvejo analizės tikslas – paskatinti studentus susimąstyti apie finansinių ataskaitų rengimo problemas, jei ūkio subjekto veikla yra žemės ūkis. Atvejo analizėje nagrinėjami šie klausimai:

- Pirma, siekiama suteikti galimybę suprasti tikrosios vertės nustatymo metodus, jų reikšmę ir poveikį ūkio subjekto finansinei būklei ir veiklos rezultatams.
- Antra, tai suteikia galimybę priimti sprendimą vertinant biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos tikrąją vertę ir atlikti reikiamus pakeitimus finansinėse ataskaitose.

Atvejo informacija

Ūkio subjektas „Green Farm“ (GF) vykdo žemės ūkio veiklą. Ūkio subjektas „GF“ veikia saugomoje regiono teritorijoje ir yra vertinamas už retų vietinių gyvulių rūšių išsaugojimą. Didžioji dalis „GF“ valdymo priklauso X šeimai, kuri valdo subjektą jau 3 kartas. „GF“ veikla yra mišri – augalininkystė ir gyvulininkystė:

- Metų pradžioje „GF“ turėjo 2 karves ir 3 ožkas, kurių tikrosios vertės, atėmus pardavimo išlaidas, buvo nustatytos 4 000 PV* karvėms ir 300 PV ožkoms. Per laikotarpį gyvulių skaičius nesikeitė. Sukaupta gyvulių auginimo išlaidų buvo už 500 PV.
- Ataskaitinių metų liepos mėn. pabaigoje nuimtas derlius – 5 tonos kviečių ir 2 tonos miežių. Sukauptos augalininkystės išlaidos buvo 600 PV už kviečių auginimą ir 200 PV už miežių auginimą.

Ūkio subjektas „GF“ veikia tik vietos rinkoje, t. y. žemės ūkio produktai ir gyvuliai neeksportuojami į užsienio rinkas.

Ūkio subjekto „GF“ investuotojai prašo pateikti finansines ataskaitas ataskaitinių metų liepos 31 dienai. „GF“ turi įvertinti nuimto grūdų derliaus ir gyvulių tikrąją vertę liepos 31 d. Apskaitos vadovas ir finansų direktorius surinko šią informaciją:

Informacija, skirta gyvulių tikrajai vertei nustatyti	Žemės ūkio produkcijos tikrosios vertės nustatymo informacija
Atsižvelgiant į gyvulių amžių, svorį ir kitas fiziologines savybes, buvo nustatyta: <ul style="list-style-type: none">• Ataskaitinių metų liepos mėn. sandorių tarp dalyvių kainos buvo – 3 800 PV už karves ir 420 PV už ožkas vietos rinkoje.• Ataskaitinių metų liepos mėn. sandorių dalyvių kainos	<ul style="list-style-type: none">• Siekiant valdyti kainų pokyčių rinkoje riziką, ataskaitinių metų kovo mėn. su pirkėju buvo sudaryta sutartis. Joje numatyta, kad liepos mėn. bus taikoma tokia pardavimo kaina: 150 PV už toną kviečių; 110 PV už toną miežių.• Ataskaitinių metų liepos mėn. kainos vietinėje grūdų biržos rinkoje buvo tokios: 140 PV už toną kviečių; 130 PV už toną miežių.• Ataskaitinių metų liepos mėn. kaina užsienio grūdų biržoje buvo 130 PV už toną kviečių; 125 PV už toną miežių.

* PV – piniginiai vienetai.

užsienio rinkoje buvo – 4 500 PV už karves ir 410 PV už ožkas.	<ul style="list-style-type: none">● Dalis grūdų buvo parduota kitam pirkėjui ataskaitinių metų rugpjūčio 2 d.:<ul style="list-style-type: none">✓ 1,5 tonos kviečių parduota po 135 PV už toną; ir✓ 0,5 tonos miežių parduota po 120 PV už toną.
--	---

Klausimai diskusijai

1. Remdamiesi apskaitos vadovo ir finansų direktoriaus surinkta informacija, paaiškinkite, kokia informacija turėtų būti naudojama grūdų ir gyvulių tikrajai vertei nustatyti?
2. Įvertinkite, kokie pokyčiai bus apskaityti finansinėje apskaitoje dėl grūdų ir gyvulių tikrosios vertės pokyčių. Paaiškinkite, kaip tai paveiks liepos 31 d. finansines ataskaitas? Nustatykite, kokią grūdų ir gyvulių vertę investuotojai matys finansinėse ataskaitose?

ATVEJO ANALIZĖS SPRENDIMAS – 41-asis TAS „Žemės ūkis“

Nors ūkio subjekto „GF“ apskaitos vadovas ir finansų direktorius surinko įvairių informaciją skirtingose rinkose ar pagal skirtingas sutartis, ne visa informacija bus tinkama gyvulių ir grūdų tikrajai vertei nustatyti.

Objektas	Tikrosios vertės nustatymo informacija	Paiškinimas
Gyvuliai	<p>Atsižvelgiant į gyvulių amžių, svorį ir kitas fiziologines savybes, buvo nustatyta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ataskaitinių metų liepos mėn. sandorių tarp dalyvių kainos buvo – 3 800 PV už karves ir 420 PV už ožkas vietos rinkoje. Ataskaitinių metų liepos mėn. sandorių dalyvių kainos užsienio rinkoje buvo – 4 500 PV už karves ir 410 PV už ožkas. 	<p>Atsižvelgiant į tai, kad gyvuliais prekiaujama vietos rinkoje, informacija užsienio rinkoje nebus svarbi.</p> <p>Nustatyta gyvulių tikroji vertė bus – 3 800 PV už karves ir 420 PV už ožkas.</p>
Žemės ūkio produkcija	<ul style="list-style-type: none"> Siekiant valdyti kainų pokyčių rinkoje riziką, ataskaitinių metų kovo mėn. su pirkėju buvo sudaryta sutartis. Joje numatyta, kad liepos mėn. bus taikoma tokia pardavimo kaina: 150 PV už toną kviečių; 110 PV už toną miežių. Ataskaitinių metų liepos mėn. kainos vietinėje grūdų biržos rinkoje buvo tokios: 140 PV už toną kviečių; 130 PV už toną miežių. Ataskaitinių metų liepos mėn. kaina užsienio grūdų biržoje buvo 130 PV už toną kviečių; 125 PV už toną miežių. Dalis grūdų buvo parduota kitam pirkėjui ataskaitinių metų rugpjūčio 2 d.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1,5 tonos kviečių parduota po 135 PV už toną; ir ✓ 0,5 tonos miežių parduota po 120 PV už toną. 	<p>41-ajame TAS apibrėžiama, kad tikrajai vertei nustatyti negalima naudoti sutarties, sudarytos dėl grūdų pardavimo ateityje, nes sutartyje nurodyta vertė neatspindi dabartinių rinkos sąlygų.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad grūdais prekiaujama vietos rinkoje, informacija užsienio rinkoje nebus svarbi.</p> <p>1-oji alternatyva. Nustatyta grūdų tikroji vertė bus 140 PV už toną kviečių ir 130 PV už toną miežių.</p> <p>2-oji alternatyva. Jei įvykęs pardavimo sandoris (sutartis) nebuvo nuostolinga sutartis, tokiu atveju pardavimo kainos gali būti laikomos tikrąja verte. Nustatyta grūdų tikroji vertė bus – 135 PV už toną kviečių; 120 PV už toną miežių.</p>

Toliau paaiškinami pokyčiai, kurie atsirado nustačius gyvulių ir žemės ūkio produkcijos (grūdų) tikrąją vertę. Pateikiama finansinės būklės ataskaitos ištrauka:

Straipsnis	Liepos 31 d. (iki koregavimo), PV	1-oji alternatyva Liepos 31 d. (po koregavimo), PV	2-oji alternatyva Liepos 31 d. (po koregavimo), PV
Biologinis turtas	4 300	4 220	4 220

Žemės ūkio produkcija	-	960	915
Nebaigta gamyba	1 300	-	-
Iš viso:	5 600	5 180	5 135

Kaip matyti iš finansinės būklės ataskaitos, biologinio turto vertė sumažėjo ir bus pateikta kaip 4 220 PV, o ne 4 300 PV. Atsižvelgiant į gyvulininkystės (nebaigtos gamybos) išlaidas, „GF“ patirs 580 PV nuostolį ir sumažins pelną (nuostolių) ataskaitoje. Šių vertinimų įrašas bus toks:

Biologinio turto vėlesnio vertinimo įrašas	
D Nuostolis dėl tikrosios vertės pokyčio	580 PV
K Biologinis turtas (4 300 PV - 4 220 PV)	80 PV
K Nebaigta gamyba (gyvulininkystės išlaidos)	500 PV

Žemės ūkio produkcijos (grūdų) vertinimui analizuojame dvi alternatyvas. Šiuo atveju pagal abi alternatyvas nuimti grūdai įvertinami tikrąja verte, kuri yra didesnė palyginus su sukauptomis augalininkystės išlaidomis (nebaigta gamyba). Finansinės būklės ataskaitoje atsargų vertė padidės, nes grūdų derlius bus įvertintas tikrąja verte. Atsižvelgiant į tai, kad tikroji vertė yra didesnė už sukauptas išlaidas (nebaigtą gamybą), pelno (nuostolių) ataskaitoje padidės pelnas. Šių vertinimų įrašai bus tokie:

Įrašas vėlesniam žemės ūkio produkcijos vertinimui			
1-oji alternatyva		2-oji alternatyva	
D Atsargos (žemės ūkio produkcija) 960 PV		D Atsargos (žemės ūkio produkcija) 915 PV	
K Nebaigta gamyba (augalininkystės išlaidos 600 PV + 200 PV) 800 PV		K Nebaigta gamyba (augalininkystės išlaidos 600 PV + 200 PV) 800 PV	
K Tikrosios vertės pokyčio pelnas (960 PV – 800 PV) 160 PV		K Tikrosios vertės pokyčio pelnas (915 PV – 800 PV) 115 PV	

Reikėtų pažymėti, kad finansinės būklės ataskaitoje bendra atsargų vertė po šių įrašų sumažės dėl nebaigtos gamybos. Tam daugiausia įtakos turi gyvulininkystė. Be to, šiame pavyzdyje neaptarėme pardavimų (rugpjūčio mėn.), nes jie patenka į kitą ataskaitinį laikotarpį nei analizuojamos finansinės ataskaitos.